

Vattkoppor är väl inte så farligt?

**Här får du lära dig hur vattkoppor
och bältros hänger ihop och varför
du inte bör låta ditt barn bli smittat.**

Vattkoppor

Vattkoppor är en av våra vanligaste sjukdomar och över 99% av alla svenskar har haft sjukdomen. Många utan att ens ha märkt det. Sjukdomen smittar redan innan man har blivit sjuk och därför kan en hel förskolegrupp eller skolklass lätt få vattkoppor. Oftast, men inte alltid, så är sjukdomen lindrigare när man får den som barn. Det är därför man brukar säga att det är "bra" att få den när man är liten.

Inte ofarlig

Det är inte en ofarlig sjukdom! Tvärtom kan den ge upphov till svåra infektioner och hjärnhinneinflammationer. Ett av tvåtusen barn får en inflammation i lillhjärnan som påverkar balans och gång. Det kan ge fosterskador om mamman smittas under graviditeten, det kan ge misspdydande ärr över hela kroppen och den som får vattkoppor som vuxen riskerar stroke och förändringar i kärl i det centrala nervsystemet. Så det finns många skäl att undvika vattkoppor.

Vattkoppor och bältros

Vattkoppor och bältros orsakas av samma virus, **varicella zoster**. Det är mycket smittsamt och sprids i luften när man hostar, nyser och andas. När man smittas första gången får man vattkoppor. Viruset fångas då för det mesta upp av känselnerverna och förs in till nervstrukturerna nära ryggmärgen. Där ligger sedan viruset under resten av livet. Viruset kan senare vakna och återaktiveras, och leda till bältros. Oftast sker inte det förrän i femtioårsåldern eller senare, men många får bältros flera gånger i livet. I vissa fall tidigt. Barn som får vattkoppor under sitt första livsår kan få bältros redan som barn.

Blossa upp

Den som haft vattkoppor kan när som helst få bältros. Oftast sker det som nämnts efter man fyllt 50. Den som inte haft vattkoppor kan inte få bältros först, inte ens av någon annan som har bältros.

Det innebär att vattkoppsvaccinering skyddar även mot bältros. Skyddsgraden är 80% vilket gör att många kan välja bort dyr bältrosvaccinering senare i livet.

När kan man ta vaccin?

Vaccin mot vattkoppor kan ges från 9 månaders ålder. Det är ett försvagat levande vaccin så det ges inte till gravida och inte heller till personer med nedsatt immunförsvar. I vissa delar av världen, till exempel Finland, så ingår vaccinet i barnvaccinationsprogrammet.

'Pox parties'

Tidigare har folk ordnat vattkoppssträffar där ett smittat barn får träffa andra barn så alla barn får sjukdomen samtidigt och som unga. Det här var det gamla sättet att "vaccinera". Med tanke på riskerna med sjukdomen så är sedvänjan att utsätta barn för fullskalig smitta något man ska undvika. Nu finns vaccin istället.

Även om det finns en liten risk att få vattkoppor som vaccinerad så är man garanterad att få sjukdomen mildare än man annars skulle fått den. Vaccinering är en immunförstärkande behandling.

Fråga din vaccinätör

Vattkoppor är idag en sjukdom som kan undvikas eller i hög grad mildras. Du kan vaccinera dig även som vuxen och det kan minska din risk att drabbas av bältros, men det finns tillfällen du ska vänta med att vaccinera dig. Du ska till exempel inte tagit ett annat levande vaccin de senaste fyra veckorna, vara gravid eller ha nedsatt immunförsvar. Prata med din vaccinätör om vad som gäller för just dig, just nu.

vaccin.nu

VACCINATIONSGRUPPEN

TEL: 08-50 00 33 00. info@vaccin.nu

VÄLLINGBY - KUNGSHOLMEN - KARLSKRONA - BUSSAR